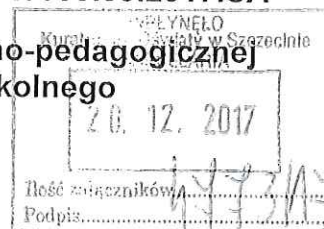

PROTOKÓŁ KONTROLI DORAŻNEJ NR WKOS.5533.38.2017.SA

w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej
w szkołach oraz zadań pedagoga szkolnego

Informacje o kontrolowanej szkole:

Nazwa i adres szkoły: Szkoła Podstawowa nr 20 im. Księdza Jana Twardowskiego w Szczecinie; ul. Dobrzyńska 2, 70 – 025 Szczecin
Telefon: 91 48 21 621; e-mail: sp20@miasto.szczecin.pl
Imię i nazwisko dyrektora: Jolanta Cepińska

Informacje o organie kontrolującym:

Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny:
Kuratorium Oświaty w Szczecinie; ul. Wały Chrobrego 4, 70 - 502 Szczecin
Telefon: 91 44 27 500; e-mail: kuratorium@kuratorium.szczecin.pl

Lp.	Imię i nazwisko kontrolującego	Data wydania upoważnienia do przeprowadzenia kontroli	Numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli
1.	Alina Sukiennicka	4 grudnia 2017 r.	WKOS.5533.38.2017.SA

Termin rozpoczęcia kontroli: 5 grudnia 2017 r.
Termin zakończenia kontroli: 5 grudnia 2017 r.
Numer wpisu do rejestru kontroli organu sprawującego nadzór pedagogiczny:
WKOS.5533.38.2017.SA
Numer wpisu do rejestru kontroli szkoły: 51

Informacje o kontroli:

Kontrola dotyczy udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom, nauczycielom oraz zadań pedagoga szkolnego.

Podstawa prawna:

- 1) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U.2017.59, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U.2016.1943, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2017.1591);
- 4) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U.2013.532, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki

- dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U.2014.1170, z późn. zm.);
- 6) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U.2017.1646, z późn. zm.);
- 7) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U.2017.1658).

Uwaga

Kontrolujący pozyskuje informacje na podstawie:

- analizy dokumentacji szkolnej (statut, arkusz organizacji szkoły na rok szkolny 2017/2018, dziennik pracy pedagoga, indywidualna teczka ucznia, dzienniki zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęć rozwijających zainteresowanie i uzdolnienia, plan nadzoru pedagogicznego oraz inna dokumentacja udostępniona przez dyrektora);
- rozmowy z dyrektorem szkoły i pedagogiem.

I	1. Arkusz organizacji pracy szkoły na rok szkolny 2017/2018 zawiera zaplanowane godziny zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	☐ Tak	☒ Nie
<p>Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora szkoły:</i> Szkoła otrzymała od organu prowadzącego (Gmina Miasto Szczecin) na organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej do wykorzystania w I półroczu r. szk. 2017/2018 (od września do grudnia) 101 dodatkowych godzin dydaktycznych. Ponadto pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej prowadzą na terenie szkoły 3 godz. tygodniowo zajęć logopedycznych oraz 3 godz. tygodniowo zajęć z psychologiem.</p>			
	2. Dyrektor zorganizował w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną.	☒ Tak	☐ Nie
<p>Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora szkoły:</i> -</p>			
3. Liczba uczniów w szkole łącznie - 332, w tym: objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną ze względu na:			
a	niepełnosprawności	6	
b	niedostosowanie społeczne	0	
c	zagrożenia niedostosowaniem społecznym	0	
d	zaburzenia zachowania lub emocji	5	
e	szczególne uzdolnienia	0	
f	specyficzne trudności w uczeniu się	1	
g	deficyty kompetencji i zaburzeń sprawności językowych	0	
h	chorobę przewlekłą	4	
i	sytuację kryzysową lub traumatyczną	1	
j	niepowodzenia edukacyjne	71	
k	zaniedbania środowiskowe związane z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowym	6	
l	trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związane z wcześniejszym kształceniem za granicą	2	

4. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole jest udzielana z inicjatywy:		
a	ucznia	☐
b	rodziców ucznia	☒
c	dyrektora szkoły	☒
d	nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem	☒
e	pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej	☐
f	poradni	☒
g	asystenta edukacji romskiej	☐
h	pomocy nauczyciela	☐
i	asystenta nauczyciela lub osoby, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, zwanej dalej "ustawą", lub asystenta wychowawcy świetlicy, o których mowa w art. 15 ust. 7 ustawy	☐
j	pracownika socjalnego	☐
k	asystenta rodziny	☐
l	kuratora sądowego	☐
ł	organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu - działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży	☐
5. Pomocy psychologiczno-pedagogiczną udzielają uczniom:		
a	nauczyciele	☒ Tak ☐ Nie
b	wychowawcy grup wychowawczych	☐ Tak ☐ Nie
c	specjaliści	☒ Tak ☐ Nie
Jeśli tak, to którzy?:		
	- psycholog	☒
	- pedagog	☐
	- logopeda	☐
	- doradca zawodowy	☐
	- terapeuta pedagogiczny	☒
	- inny	☐
6. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana i organizowana we współpracy z:		
a	rodzicami uczniów	☒ Tak ☐ Nie
b	poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi	☒ Tak ☐ Nie
c	placówkami doskonalenia zawodowego	☐ Tak ☐ Nie
d	innymi szkołami i placówkami	☐ Tak ☒ Nie
e	organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży	☒ Tak ☐ Nie
Jeżeli TAK, to czy uzgodniono warunki współpracy? Porozumiewanie się terapeutów na poziomie ustalania planu pracy – współpraca z Polskim Związkiem Niewidomych w Szczecinie.		☒ Tak ☐ Nie
Jeżeli NIE, to dlaczego? Wyjaśnienie dyrektora szkoły:		

J. Cepniński

AA

7. Formy udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole oraz liczba uczniów objętych tą pomocą:		
a	bieżąca praca z uczniem	80
b	zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów	6
c	klasa terapeutyczna	0
d	zajęcia rozwijające uzdolnienia	0
e	zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się	121
f	zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	55
g	zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	62
h	zajęcia logopedyczne	13
i	zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne	5
j	zajęcia o charakterze terapeutycznym	5
k	zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu	0
l	indywidualizowana ścieżka kształcenia	0
ł	indywidualizowana ścieżka realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0
m	porady i konsultacje	38
n	warsztaty	0
8. Formy udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów i nauczycielom:		
a	porady	
b	konsultacje	
c	warsztaty	
d	szkolenia	
II	1. Zajęcia rozwijające uzdolnienia organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych - w grupie nieprzekraczającej 8 uczestników.	☐ Tak ☐ Nie ☒ Nie dotyczy
<i>Wyjaśnienie dyrektora:</i> Do szkoły nie uczęszczają uczniowie szczególnie uzdolnieni, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe w art. 1 pkt 8 oraz w art. 115 ust. 1.		
	2. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się - w grupie nieprzekraczającej 5 uczestników.	☒ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy
Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i>		
	3. Zajęcia logopedyczne organizuje się dla uczniów z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych - w grupie nieprzekraczającej 4 uczestników.	☒ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy
Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i>		

J. Lepiński

AA

	4. Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne organizuje się dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym - w grupie nieprzekraczającej 10 uczestników, chyba że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów.	☒ Tak	☐ Nie
		☐ Nie dotyczy	
	Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i>		
	5. Zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi mających problemy w funkcjonowaniu w przedszkolu, szkole lub placówce oraz z aktywnym i pełnym uczestnictwem w życiu szkoły - w grupie nieprzekraczającej 10 uczestników.	☐ Tak	☐ Nie
		☒ Nie dotyczy	
	Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i>		
	6. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego - w grupie nieprzekraczającej 8 uczestników.	☒ Tak	☐ Nie
		☐ Nie dotyczy	
	Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i>		
III	1. W szkole zorganizowano klasy terapeutyczne.	☐ Tak	☐ Nie
		☒ nie dotyczy	
	2. Realizowane programy nauczania w klasach terapeutycznych są prowadzone z dostosowaniem metod i form do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.	☐ Tak	☐ Nie
	3. W klasie terapeutycznej liczba uczniów nie przekracza 15.	☐ Tak	☐ Nie
	<i>Wyjaśnienie dyrektora:</i> W szkole nie ma uczniów, dla których byłoby konieczne zorganizowanie klasy terapeutycznej.		
IV	1. Objęcie ucznia zindywidualizowaną ścieżką wynikało z opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.	☐ Tak	☐ Nie
		☒ Nie dotyczy	
	2. Zindywidualizowana ścieżka obejmuje wszystkie zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne, które są realizowane:		

	a	wspólnie z oddziałem przedszkolnym	☐ Tak	☐ Nie
	b	wspólnie z oddziałem szkolnym	☐ Tak	☐ Nie
	c	indywidualnie z uczniem	☐ Tak	☐ Nie
	3. Uczeń objęty zindywidualizowaną ścieżką realizuje w szkole program nauczania z dostosowaniem metod i form do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.		☐ Tak	☐ Nie
	4. Tygodniowy wymiar godzin zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem został ustalony na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.		☐ Tak	☐ Nie
V	1. Poinformowano pisemnie rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o:			
	a	potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną	☒ Tak	☐ Nie
	b	ustalonych dla ucznia formach	☒ Tak	☐ Nie
	c	okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej	☒ Tak	☐ Nie
	d	wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane	☒ Tak	☐ Nie
VI	1. W szkole zatrudniono pedagoga.		☒ Tak	☐ Nie
	2. Jeśli tak, to pedagog wykonuje zadania, w szczególności:			
	a	prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów	☒ Tak	☐ Nie
	b	diagnozowanie sytuacji wychowawczych	☒ Tak	☐ Nie
	c	podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży	☒ Tak	☐ Nie
	d	udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb	☒ Tak	☐ Nie
	e	minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym uczniów	☒ Tak	☐ Nie
	f	inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych	☒ Tak	☐ Nie
	g	pomoc rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów	☒ Tak	☐ Nie
	h	pomoc nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów	☒ Tak	☐ Nie
	i	wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:		
		- rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów	☒ Tak	☐ Nie
		- udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej	☒ Tak	☐ Nie
	j	- inne: praca w Zespole Interdyscyplinarnym	☒ Tak	☐ Nie
VII	1. W szkole są prowadzone dzienniki zajęć z zakresu pomocy		☒ Tak	☐ Nie

	psychologiczno-pedagogicznej.		
	Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i>		
	2. W szkole są prowadzone dzienniki zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia.	☒ Tak	☐ Nie
	<i>Wyjaśnienie dyrektora:</i> W szkole funkcjonuje 29 kół zainteresowań, które obejmują swoją działalnością 415 uczniów. Prowadzone są dzienniki kół zainteresowań.		
	3. Dziennik zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej zawiera:		
a	nazwiska i imiona dzieci/uczniów w porządku alfabetycznym	☒ Tak	☐ Nie
b	oddział, do którego uczęszczają odpowiednio dzieci/uczniowie	☒ Tak	☐ Nie
c	adresy poczty elektronicznej rodziców i numery ich telefonów, jeżeli je posiadają	☒ Tak	☐ Nie
d	indywidualny program pracy z dzieckiem/ucznikiem, a w przypadku zajęć grupowych - program pracy grupy	☒ Tak	☐ Nie
e	tygodniowy rozkład zajęć	☒ Tak	☐ Nie
f	daty i czas trwania	☒ Tak	☐ Nie
g	tematy przeprowadzonych zajęć	☒ Tak	☐ Nie
h	ocenę postępów	☒ Tak	☐ Nie
i	wnioski dotyczące dalszej pracy z dzieckiem, uczniem	☒ Tak	☐ Nie
j	podpis nauczyciela potwierdzający przeprowadzenie zajęć	☒ Tak	☐ Nie
	4. Dziennik pracy pedagoga zawiera:		
a	tygodniowy rozkład zajęć	☒ Tak	☐ Nie
b	zajęcia i czynności prowadzone w poszczególnych dniach, w tym informacje o kontaktach z osobami i instytucjami	☒ Tak	☐ Nie
c	imiona i nazwiska dzieci/uczniów objętych różnymi formami pomocy, w szczególności pomocą psychologiczno-pedagogiczną	☒ Tak	☐ Nie
VIII	Szkoła gromadzi dla każdego ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną dokumentację badań i czynności uzupełniających prowadzonych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę, doradcę zawodowego, terapeutę pedagogicznego, lekarza oraz innego specjalistę.	☒ Tak	☐ Nie
IX	1. Dyrektor nadzoruje pracę pedagoga szkolnego.	☒ Tak	☐ Nie
	Jeżeli Tak, to w jaki sposób? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i> Nadzór prowadzony jest zgodnie z planem nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły – comiesięczna kontrola dzienników zajęć, obserwacja zajęć, analiza sprawozdań nauczycieli z przeprowadzonych zajęć.		
	Jeżeli NIE, to dlaczego? <i>Wyjaśnienie dyrektora:</i>		

Handwritten signature

Handwritten initials

Zalecenia:

Nie wydano zaleceń.

Zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U.2017.1658) dyrektor szkoły, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń w nim zawartych.

Protokół sporządzono w dniu **14 grudnia 2017 r.** w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowany dyrektor szkoły, a drugi włącza się do akt kontroli.

DYREKTOR SZKOŁY
J. Cepińska
mgr Jolanta Cepińska

Szczytno, 18.12.2017r.

Miejscowość, data i podpis
dyrektora kontrolowanej jednostki*

STARSZY WIZYTATOR

A. Jankowska
Alicja Jankowska

Szczytno, 14.12.2017r.

Miejscowość, data i podpis
kontrolującego*

Poświadczam odbiór protokołu kontroli:

DYREKTOR SZKOŁY
J. Cepińska
mgr Jolanta Cepińska

18.12.2017r.

(data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły)

Szczytno, dnia 18 grudnia 2017 r.

* Zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U.2017.1658) protokół kontroli zawiera parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu.